

Raadsvoorstel

Onderwerp **Herdenken en vieren 70 jaar bevrijding Groningen 1945-2015**

Registratienr. 4854802 Steller/telnr. Lieuwe.Rozema/ 61 95 Bijlagen 1

Classificatie	☒ Openbaar ☐ Geheim
	☐ Vertrouwelijk
Portefeuillehouder	De Rook Raadscommissie

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. het tekort van € 54.000,- voor het herdenken en vieren 70 jaar bevrijding 1945-2015 incidenteel ten laste te brengen van de post onvoorzien;
- II. de gemeentebegroting 2015 overeenkomstig te wijzigen.

Samenvatting

De gemeente Groningen wil op gepaste wijze aandacht besteden aan het herdenken en vieren van 70 jaar bevrijding Groningen 1945-2015. Uitgangspunt hierbij is dat de gemeente de initiatieven die vanuit de samenleving komen ondersteunt en de realisatie daarvan mogelijk maakt. Inmiddels heeft een aantal organisatoren zich bij de gemeente gemeld met plannen voor het herdenken en/of vieren van de bevrijding. Voor het ondersteunen van deze initiatieven stelt de gemeente een budget van maximaal € 100.000,- beschikbaar.

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Op 16 april 1945 werd Groningen na zware gevechten bevrijd. In april 2015 is dit 70 jaar geleden. Wij constateren dat er 70 jaar na de Tweede Wereldoorlog nog steeds een grote maatschappelijke betrokkenheid is bij het herdenken en vieren ervan. De recente herdenkingen in Amsterdam, Westerbork en Auschwitz waren actueler dan ooit. Zowel in de stad Groningen als landelijk staan er voor dit jaar diverse activiteiten op het programma. Landelijk worden de activiteiten gecoördineerd door het Nationaal Comité 4 en 5 mei. Het comité stelt iedere vijf jaar een thema vast om richting te geven aan het herdenken en vieren. Van 2011 tot en met 2015 is dit thema 'Vrijheid geef je door'. Hiermee wil het Nationaal Comité benadrukken dat ook nu nog Oorlog, Bezetting en Bevrijding bijzonder actueel zijn. Het Nationaal Comité werkt het vijfjarenthema verder uit in vijf jaarthema's. Elk jaarthema geeft verdieping aan activiteiten op het gebied van herdenken en vieren. Het motto voor het speciale herdenkingsjaar 2015 is Bevrijding 1945 en wat we daarvan kunnen leren.

Doelstelling.

De thema's van het Nationaal Comité sluiten goed aan bij de wijze waarop wij in Groningen aandacht willen besteden aan de bevrijding. Concreet willen wij 70 jaar bevrijding aangrijpen om:

1. toekomstige generaties de waarde van vrijheid mee te geven;
2. deze historische gebeurtenis waardig te vieren en niet onopgemerkt voorbij te laten gaan;
3. uitnodigend te zijn om de vrijheid samen met Stadjsers en bezoekers te herdenken en te vieren.

Uitgangspunt is dat de gemeente Groningen de initiatieven die vanuit de samenleving komen ondersteunt en de realisatie daarvan mogelijk maakt. Inmiddels heeft een aantal organisatoren zich bij ons gemeld met plannen voor het herdenken en/of vieren van de bevrijding. Een overzicht hiervan treft uw raad aan in de paragraaf financiële consequenties.

Kader

Gemeentelijke evenementenbeleid
Cultuurnota

Argumenten en afwegingen

De volgende aanvragen zijn bij ons binnengekomen:

	Organisatie	Gevraagd	Voorstel
1.	Stichting Liberation Groningen	€ 30.000	€ 20.000
2.	Stichting het Bevrijdingsbos	€ 10.000	€ 6.000
3.	Stichting 5 mei, Bevrijdingsfestival	€ 57.000	€ 57.000
4.	Boek Groningen van alle tijden	€ 26.000	€ 26.000
5.	Boek Groningen bevrijd	€ 2.000	€ 1.000
6.	Stichting 4 mei Herdenking Groningen	-	-
7.	Stichting Werkman 2015	€ 7.000	€ 2.000
8.	VRIJDAG, theatervoorstelling Ghetto	€ 7.500	€ 5.000
9.	Bevroren Tranen	-	-
10.	Herdenking communistisch verzet	€ 5.000	€ 1.000
11.	St. Museum Canadien Allied Forces	€ 2.000	€ 2.000
	<i>Subtotaal</i>	<i>€ 146.500</i>	<i>€ 120.000</i>
	<i>Reeds verstrekte subsidies</i>	<i>- € 20.000</i>	<i>- € 20.000</i>
	Totaal	€ 126.500	€ 100.000

In bijlage 1 vindt uw raad een nadere omschrijving van de activiteiten van de elf aanvragers.

Voorstel voor verdeling budget

Wij hebben aangegeven maximaal 100 duizend euro beschikbaar te stellen voor het vieren en herdenken van 70 jaar bevrijding Groningen. Dit betekent dat niet alle elf aanvragen volledig gehonoreerd kunnen worden. Dit heeft geleid tot het volgende verdelingsvoorstel:

1. De aanvragen van de Stichting 5 mei Bevrijdingsfestival, Boek Groningen van alle tijden en de Stichting Museum Candien Allied Forces worden volledig gehonoreerd.
2. De volgende zes organisaties ontvangen een lager bedrag dan aangevraagd:
 - Stichting Liberation Groningen: € 10.000,-
Het voorstel is om deze aanvraag niet volledig te honoreren. De stichting krijgt al € 20.000,- uit budget evenementen binnenstad en een tegemoetkoming in natura in verband met de leges;
 - Het bevrijdingsbos: 10.000,-
Het voorstel is om € 6.000,- beschikbaar te stellen om extra aandacht te besteden aan het vieren van vrijheid. De aangevraagde subsidie is een schatting van de kosten.
 - Herdenking communistisch verzet: € 5.000,-
Het voorstel is om hiervoor € 1.000 te reserveren. Het betreft een besloten herdenkingsbijeenkomst voor nog levende communistische verzetsstrijders en hun nabestaanden.
 - Boek Groningen bevrijd: € 2.000,-
Het voorstel is om een bedrag van € 1.000,- beschikbaar te stellen om de verhalen van Groningers die de oorlog hebben meegemaakt vast te leggen voor toekomstige generaties.
 - VRIJDAG theatervoorstelling Ghetto: € 7.500,-
Het voorstel is om € 5.000,- beschikbaar te stellen in plaats van de gevraagde € 7.500,- voor een muziekvoorstelling door cursisten van de Jeugdtheaterschool.
 - Stichting Werkmanjaar 2015: € 7.000,-
Het voorstel is om € 2.000,- beschikbaar te tellen voor culturele activiteiten binnen het thema kunstenaar en oorlog. De stichting ontving al eerder een gemeentelijke subsidie van € 35.000,- voor het Werkmanjaar.
3. De resterende twee aanvragen, te weten Stichting 4 mei herdenking Groningen en Bevroren Tranen, krijgen op andere wijze een financiële bijdrage.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Uit het aantal activiteiten dat in verband met 70 jaar bevrijding wordt georganiseerd blijkt dat de herdenking en viering van deze bijzondere gebeurtenis breed leeft binnen Groningen. Door het ondersteunen van initiatieven toont de gemeente Groningen betrokkenheid en solidariteit. De Bezetting -in het bijzonder het lot van de Joodse Stadlers - en Bevrijding zijn voor de stad Groningen aangrijpend en dramatisch geweest. De gevolgen zijn nog dagelijks merkbaar en voelbaar.

Kom vanavond met verhalen
hoe de oorlog is verdwenen,
en herhaal ze honderd malen:
alle malen zal ik wenen.

(Leo Vroman, Vrede)

Financiële consequenties

Voor de dekking van de benodigde middelen hebben wij in eerste instantie gekeken naar de budgetten die beschikbaar zijn binnen de inhoudelijke programma's die raken aan het evenement en de doelstelling. Onderstaand geven wij aan om welke budgetten het gaat en hoeveel middelen daarin beschikbaar gesteld kunnen worden voor het herdenken en vieren van 70 jaar bevrijding:

- Stad als gastheer (voorheen budget representatie college): € 26.000,-;
- Cultuurimpuls: € 20.000,-;

Vanuit het evenementenbudget is geen bijdrage mogelijk, omdat het gehele budget voor 2015 inmiddels vastligt. Ook passen de activiteiten in het kader van 70 jaar bevrijding niet binnen de criteria van het economisch programma en het budget internationalisering.

Samenvattend

Van de € 100.000,- is voor € 46.000,- dekking gevonden binnen de bestaande programma's. Dit betekent dat er nog een tekort is van € 54.000,-. Wij stellen uw raad voor dit tekort van € 54.000,- te dekken uit de post onvoorzien.

Het totale financiële plaatje ziet er dan als volgt uit:

Budget 70 jaar bevrijding	
Aangevraagd	€ 126.500
Toegekend	€ 100.000
Afgewezen	€ 26.500
Dekking	
Cultuurimpuls (programma cultuur)	€ 20.000
Stad als gastheer	€ 26.000
Post onvoorzien	€ 54.000
Totaal	€ 100.000

Financiële begrotingswijziging		Bedragen x 1.000 euro					
Beleidsveld	Deelprogramma	Org. onderdeel	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Saldo na Toev. res. Onttr. res. res. mut.
12.1.2 College, ondersteuning en besluit	12.1 College en Raad	Bestuur (college, raad, griffie)	I	-26		26	26
13.1.9 Post onvoorzien	13.1 Algem. ink. & post onvoor	Bestuur (college, raad, griffie)	I	-54		54	54
06.3.3 Incidentele activiteiten	06.3 Overig cultuur	Beleidsunit Maatsch. Ontwikkeling	I	80		-80	-80
<Beleidsveld>	<Deelprogramma>	<Org. onderdeel>	I			0	0
<Beleidsveld>	<Deelprogramma>	<Org. onderdeel>	I			0	0
<Beleidsveld>	<Deelprogramma>	<Org. onderdeel>	I			0	0
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING						0	0

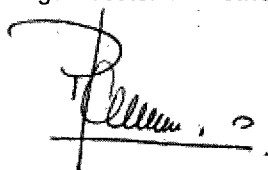
Overige consequenties

Geen.

Vervolg

N.v.t.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

BIJLAGE 1 Activiteiten in het kader van 70 jaar bevrijding Groningen 1945-2015

De volgende organisatoren hebben zich bij de gemeente Groningen gemeld:

1. Stichting Liberation Groningen: Herdenken en bewustwording van de bevrijding van april 1945 door een reconstructie van de stadsgevechten, een kampement, educatief scholenprogramma, een intocht van historische legervoertuigen en activiteiten in de Groninger binnenstad;
2. Stichting Het Bevrijdingsbos: Jaarlijks scholenproject in het Bevrijdingsbos op 16 april 2015. Dit jaar extra aandacht voor het verleden plus een scholenproject rond de rechten van het kind. Op 5 mei 2015 activiteiten in het Bevrijdingsbos in aanwezigheid van burgemeester Den Oudsten en Commissaris van de Koning Van den Berg vooraf gegaan door de jaarlijkse bijeenkomst in de Stefanuskerk in Noorddijk;
3. Stichting 5 Mei Bevrijdingsfestival: Vieren van de vrijheid in de vorm van het gratis toegankelijk Bevrijdingsfestival op 5 mei in het Stadspark in Groningen. Feestelijk muziekprogramma ondersteund en gelardeerd met inhoudelijke projecten;
4. Groningen van alle tijden: De historische serie Groningen van Alle Tijden is een initiatief van de gemeente Groningen. In deze actueel-historische serie, die in 2001 is begonnen en inmiddels 15 delen telt, mag een deel over de Tweede Wereldoorlog niet ontbreken. Er is weliswaar al veel over de oorlog geschreven, maar in het geval van Groningen gaat dat voornamelijk over de bevrijding en over het verzet. Allerlei aspecten zijn naar de mening van de redactieraad van Groningen van Alle Tijden onderbelicht gebleven. Dit 16e deel van de serie zal daar verandering in brengen. Zo is er door nieuw onderzoek informatie over het Scholtenhuis te voorschijn gekomen die nog nooit eerder is gepubliceerd. Het boek wordt rijk geïllustreerd met in veel gevallen nooit eerder verschenen foto's en ander materiaal. Bovendien wordt in elk van de 10 hoofdstukken in een kader een persoon uit die tijd nader belicht.
5. Groningen Bevrijd, Frank von Hebel, uitgeverij Noordboek. Verhalen van Groningers die de bevrijding hebben meegemaakt;
6. Stichting 4 mei: Herdenking van allen, burger zowel als militair, die in het Koninkrijk der Nederlanden of waar ook ter wereld zijn omgekomen sinds het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog, in oorlogssituaties en bij vredesmissies. Activiteiten: Kransleggingen bij gedenksteden en monumenten, kranslegging Joods Monument Verlengde Hereweg, Stille Tocht, Openbare herdenking Martinikerkhof. In het kader van 70 jaar Bevrijding is extra subsidie aangevraagd. Uw college heeft al eerder positief op deze aanvraag gereageerd.
7. Stichting Werkman 2015: Vanuit het thema kunstenaar en oorlog organiseert de stichting Werkman 2015 in samenwerking met stichting Diek de poëzie- en muziekvoorstelling 'Onder de weg en over de lucht' en in samenwerking met De Steed en Club Guy & Roni de dans- en theatervoorstelling 'Niemandland' voor jongeren vanaf 12 jaar.
8. Vrijdag: Uitvoering van muziektheaterproductie Ghetto door cursisten van de Jeugdtheaterschool van 19 tot en met 28 juni 2015.
9. Bevroren Tranen: Margriet Eshuijs en Maarten Peeters maken een tournee door 'Bevrijd Nederland' met het programma Bevroren Tranen. Op 16 april 2015 staat hun programma in de synagoge aan de Folkingestraat. Het gaat hier om een heel bijzonder en indrukwekkend programma op een bijzondere en indrukwekkende locatie. Afgelopen maanden zong Maarten Peeters zijn programma in steden die al eerder bevrijd waren. Maarten Peters verleent jaarlijks medewerking aan de herdenking van de bevrijding van Kamp Westerbork. Ook aan de 4-meiherdenkingen aldaar verleent hij medewerking. Bevroren Tranen vraagt geen geld aan de gemeente Groningen. Wel stellen de beide initiatiefnemers Maarten Peeters en Margriet Eshuijs het op prijs als hun programma onderdeel zou uitmaken van de herdenking van de bevrijding van Groningen op 16 april.
10. Herdenking communistisch verzet: Ruud Weijdeveld is auteur van het vorig jaar verschenen standaardwerk over de lang verzwegen rol van het communistisch verzet in Noord-Nederland. Landelijk is daar veel aandacht voor geweest. De officiële boekpresentatie – met onder meer een

indrukwekkende toespraak van oud-wethouder Thewis Wits - vond plaats in de Der A-kerk in aanwezigheid van onder meer CdK Max van den Berg en burgemeester Jacques Wallage. In een gesprek met burgemeester Ruud Vreeman stelde de auteur voor om in navolging van een aantal Oost-Groninger gemeenten als gebaar naar het communistisch verzet ook in de stad een bijeenkomst te organiseren met nog levende communistische verzetsstrijders, hun familie en nabestaanden, vrienden. Burgemeester Vreeman stond daar positief tegenover. Deze bijeenkomst zou moeten plaatsvinden in het Treslinghuis in de Oosterparkwijk, vooraf gegaan door een kranslegging. Voorkeurdatum is 16 april 2015. Hieraan zijn kosten verbonden. Inschatting: 5.000 euro.

11. Stichting Museum Canadien Allied Forces: 2 duizend euro voor activiteiten gericht op het herdenken en vieren van 70 jaar bevrijding.